

opusdei.org

I de moment, deixem-ho "Memòria ingènua"

Llibre escrit per Alfons Balcells
Gorina (1915-2002), publicat per
l'editorial La Formiga d'Or.

11/01/2011

Ho deixarem aquí, de moment.
Haurem de parlar, en una altra
ocasió, de les coses que van passar
després. De la llarga estada a
Salamanca, del meu nomenament
com a rector d'aquella universitat, i
de l'exercici d'aquest càrrec, que va

resultar força polèmic, des del 1960 al 68.

Parlaré d'alguns viatges a l'estranger amb motiu de congressos de la meua especialitat, o com a directiu de la Conferència Internacional de Rectors. I de les coneixences establertes en aquests viatges. Citaré la visita a Josep Trueta i Raspall al Wingfield Morris Orthopaedic Hospital d'Oxford. Trueta, fundador de l'Associació Ortopèdica espanyola abans de la guerra, fou mundialment conegut per la seva tècnica sobre el tractament oclusiu de les ferides, publicada primer en català l'any 38 i després en anglès, l'any 39, amb el títol *Treatment of War Wounds and Fractures*. Una obra que havia de resultar molt útil als cirurgians d'arreu de l'orbe, quan al cap de poc s'enfrontaren a la plaga de nafres de la guerra mundial. Trueta em va convidar a assistir a una sessió clínica dirigida per ell, i fins i tot, a

meitat del cas, me'n va demanar l'opinió. Trueta havia escrit feia pocs anys, estant a Oxford, el seu cèlebre *The Spirit of Catalonia*, i va voler dedicar-me un dels seus llibres. Era un exemplar d'un llibret poc conegut a Espanya, *Biology and religion*, editat per la Catholic Truth Society of Scotland. Hi va escriure: «Al professor compatriota Dr. Balcells, amb cordial afecte». Trueta era dels qui aprofitaven totes les oportunitats per fer país, i era freqüent que molts dels intel·lectuals catòlics que es trobaven fora del país, mostressin amb els fets –en el cas de Trueta, amb llibres com el que em va regalar– que no eren menjacapellans, ni de lluny, sinó que eren creients. Ho vaig comprovar molts cops, certament.

Pel que fa als meus llibres, alguns d'ells, al cap de gairebé 40 anys, es continuen venent, com *La clínica y el laboratorio*, publicat per Marín, del

qual se n'han venut fins ara més de 150.000 exemplars. Després vindrien les successives adaptacions del manual *Exploración clínica práctica*, que havia iniciat el doctor Noguera Molins i del qual se n'han fet vint-i-quatre edicions, i les del *Manual del diagnóstico etiológico*, de Gregorio Marañón, que la família d'aquest em va encarregar que posés al dia. A més, també vaig prendre part en la confecció de diversos manuals, com el de *Patologia general* de l'editorial Toray, que han fet servir un munt de promocions d'estudiants de medicina.

Hauré de parlar també de la inesperada visita que va fer a Salamanca don Juan Carlos de Borbón el 21 d'octubre de 1960. Franco havia decidit que s'acabés el seu període d'estada a l'exèrcit, i ara li volia donar formació universitària. Descartades per massa "roges" les universitats de Madrid i Barcelona,

després dels esdeveniments del 55-56, s'havia pensat en la tranquil·la ciutat castellana. Ja feia mesos que Beltrán de Heredia, l'anterior rector, havia fet preparar un pis a la residència de catedràtics, on Juan Carlos, si es confirmava l'opció de Salamanca, podria viure amb certa independència, rebre classes particulars, etc. De seguida va manifestar que sobretot li agradaria anar a Matacán, a saludar alguns dels seus antics companys de l'exèrcit de l'aire. El vaig acompanyar. Un cop allà el vaig veure especialment satisfet. De tornada, va demanar si podia portar ell el cotxe. Estava eufòric. Em deia:

–Jo, amb aquesta gent, amb els militars, m'hi entenc de seguida, em sento com a casa. En canvi, els universitaris no sé com tractar-los.

Vam anar a veure patis i edificis, i cadascuna de les facultats. La gent,

els estudiants, se'l miraven, però no gosaven dir res.

Després vam anar a dinar al Castillo del Buenamor, que havia estat antigament residència de bisbes.

Juan Carlos hi havia convidat alguns dels amics militars, i jo al mig. La conversa del dinar girà tota l'estona al voltant de les bromes, quintades i barroeries típiques de les casernes. Ell reia molt. Es notava, certament, que s'hi trobava bé. Deia un:

–A en Tal, recordeu?, li vam ficar una vaca al quarto, aquell dia, i, és clar, la ferum, i que no sabia què fer-ne, de la vaca, el pobre...

–Ho, ho, ho...!

I així tota l'estona.

L'opció Salamanca, tanmateix, finalment no va reeixir. I el que s'explicava era que hi va haver por de la “influència perniciosa” del

professor Tierno Galván, que podia fer-li mal perquè es deia que era agnòstic, que no estava compromès amb el règim i que els que treballaven amb ell perdien la fe.

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca/article/i-de-moment-
deixem-ho-memoria-ingenua/
\(01/04/2026\)](https://opusdei.org/ca/article/i-de-moment-deixem-ho-memoria-ingenua/)